

Herfstwind

de herfstwind strijkt
door de bomen en
veroorzaakt een regen
van berkenzaadjes
en de zaden van de esdoorn
dertig meter verderop
helicopteren naar
beneden
ik veeg ze
bij honderden
van het tegelpad
er blijft er vast nog wel
een achter
om wortel te schieten

Bijgeloof

ik geloof in
God almachtig
God aller machten
schepper van alle
machten en krachten
de zichtbare en onzichtbare
de spier- en natuurkrachten

maar als ik ook
nog geloof in
duistere krachten
duivelse krachten
demonische krachten
dan ben ik vervallen
tot bijgeloof

Flink zijn!

kop op!
't komt goed,
niet bij de pakken
neerzitten
volhouden!
een ieder krijgt toch
kracht naar kruis

zo vertroosten wij elkaar

vertroosten?
Jezus zelf bezweek
onder zijn kruis
dat vertroost mij
ik hoef niet altijd
flinker te zijn
dan ik ben

Dozen

de zolder opgeruimd
alles wat bewaard was
voor je-weet-maar-nooit-e's

wat nog goed en bruikbaar was
gebracht naar de
Dorcas kringloopwinkel

toch heb ik nog een paar
schoendozen bewaard
voor je-weet-maar-nooit-e's

Wolken

ik keek gistermiddag naar
de wolken
als door een onzichtbare
hand voortgestuwd
dreven ze gestaag
als een grijze deken
van west naar oost

vanmorgen keek ik weer
nu dreven wolkenflarden
langs een blauwe hemel
voortdurend van vorm
veranderend
van oost naar west

Heer, onze Heer,
hoe heerlijk is Uw Naam
geschreven in
het wolken spel

Tucht

wij stellen ons
onder de tucht van
Gods Heilige Wet

zei de predikant
zondagsmorgens
in de gemeente
van mijn jeugd
en gebukt gingen we
naar huis

nu luisteren wij naar
De onderwijzing van Mosje
en wijzer geworden
keren we huiswaarts

Fundamentalisme

fundamentalisme
leidt tot
onverdraagzaamheid

onverdraagzaamheid
leidt tot
onbegrip

onbegrip
leidt tot
haat

haat
leidt tot
terrorisme

waar zijn we
in-gods-naam
mee bezig

Psalm 150

de organist gaat
volledig uit zijn dak
er moet gezongen worden
Looft God, looft Hem overal
de hoge fluiten en mixturen
zijn totaal de weg kwijt
zonder melodie dartelen ze
schijnbaar doelloos
door de ruimte
de gemeente vindt haar steun
in het dreunen van
de pedaalbazuin
op noten, geschreven
voor de discant
en samen eindigen zij in
harmonische akkoorden
... Hij zij geprezen

God

is mij

een wolk in de verte

ruimte om mij heen

verstilde woorden

Manna

*en vele korrels vormen saam
een kostbaar brood in uwe naam
(LvdK 479, Jan Wit)*

brood
dagelijks brood
in de woestijn
op een zee van zandkorrels
regent God mannakorrels
niet gezaaid of gedorst
in het zweet van ons aanschijn
het ligt er voor het oprapen
om brood van te bakken
brood in de woestijn
dagelijks vers

en Heer, wij
te midden van exquise gerechten
en exotische ingrediënten
liflafjes en snoeperijen
onthoud ons niet
ons dagelijks brood

Godsbeeld

*God is een eenvoudig
geestelijk Wezen
eeuwig en ondoorgrondelijk
onzienlijk, onveranderlijk
oneindig, almachtig
en volkomen wijs
rechtvaardig, goed en
een overvloedige fontein
van alle goed**

het is een beeld van God
niet gesneden uit hout
niet gegoten van edelmetaal
niet gebeiteld uit hardsteen

maar kunnen wij God dan wel
in woorden verwoorden
met lijnen omlijnen
met klankkleuren inkleuren

muziek is het enige
dat aan de grens
van God
kan geraken

* Artikel I Nederlandse Geloofsbelijdenis

Mozes

en Mozes sprak tot JHWH
het is toch Jouw volk,
niet het mijne, waarmee
je mij hebt opgezaaid
het was toch niet mijn buik
die was gezwollen om
deze gemeente te baren
moet ik dan met
deze gemeenten rond zeulen
alsof het onbeholpen kinderen zijn
om ze te dragen
tot in het land van hun toekomst
waarvan niemand weet
hoever nog
ik kan hun verhongering
en verdorsting niet aanzien
JHWH wees mij genadig
en neem mijn leven
zend iemand anders
want ik kan het
niet langer aanzien

vrij naar: Num. 11 : 12-15

gevouwen woorden

als je de

gevouwen

woorden

openvouwt

en hun

betekenis

ontrafelt

verliezen ze

hun geheim

Kruisdrager

hij droeg zijn kruis
dag in dag uit
vele, vele jaren

het was niet zwaar
hij droeg zijn kruis
met vreugde

het was van goud
hij droeg het
op zijn linker revers

het stond ver af van
Simon van Cyrene

Geïnspireerd door:
H.M.Kuitert

Liefde

op weg naar je volwassenheid
komt er een moment
dat je totaal onvoorbereid
geconfronteerd wordt
met het zalige gedonder
van de liefde
overrompelend en
alles overheersend
het gooit je leven overhoop
niets is meer hetzelfde
als voorheen

het is en blijft
levenslang
schipperen en maar
wat aanmodderen
als twee mensen samensmelten
als twee karakters botsen
het vreet energie
maar het levert
veel op

het is en blijft
een leven lang
spannend

Verwijderd

hoe groot of klein
de afstand is
tussen oost en west
zij zullen elkaar nooit raken

voor mij ligt achter de einder het oosten
achter mij ligt achter de einder het westen

doe ik één stap naar het oosten
het oosten zal één stap terugwijken
en het westen zal mij één stap achtervolgen

doe ik een stap achteruit
zal hetzelfde omgekeerd plaatsvinden
het oosten zal het westen nooit ontmoeten

zover het oosten is
verwijderd van het westen
zover doet Hij
onze overtredingen van ons

Ruach

de Geest waait waarheen hij wil
niet altijd in de richting
zoals aangegeven door de bisschop

de Geest waait waarheen hij wil
niet altijd zoals besloten
door de kerkenraad

de Geest waait waarheen hij wil
niet altijd zoals besproken op
de Bijbelstudieclub

de Geest waait waarheen hij wil
niet altijd zoals vastgelegd
in een beleidsplan

de Geest waait waarheen hij wil

Geheim

het geheim is vergeten
tot een geheim geworden
overwoekerd door
rituelen en door
met goud bestikte gewaden
door rechtlijnig Calvinisme
door dogmatiek, moraal en
een veelheid aan voorschriften

toch bestaat het nog
oud en vergeten
onderhuids aanwezig
actueel en inspirerend

Ik zal, zegt God.
afdalen
om te bevrijden

Barbaren

kunnen we ons enige voorstelling maken
van de omvang der verkwisting
veroorzaakt door oorlog
alsof we barbaren zijn

grondstoffen

de aan de aarde ontroofde
grondstoffen zoals steenkool
olie, ijzererts en edelmetalen
wol, linnen en katoen
alsof we barbaren zijn

leefmilieu

de verwoesting van woningen
het 'thuis' van vaders, moeders,
kinderen en huisdieren
de vernietiging van het culturele erfgoed
kathedralen, boeken, beeldhouwwerken
alsof we barbaren zijn

energie

hoeveel arbeid, denkwerk en genie
van onze geleerden is verspild
omdat vernietiging het doel was
arbeid, geïnvesteerd in vernietiging
is geen arbeid, maar verlies
maar toch voortgezet op grote schaal
alsof we barbaren zijn

mensen

de verkwisting van vaders, moeders,
zonen en dochters, gevolgd door
het verdriet en wanhoop van
ontheemden en daklozen
zwervend en dolend door
een verschroeide wereld
alsof we barbaren zijn

hebben we iets geleerd
of is onze beschaving slechts
als een breekbare eierschaal

zijn we nog steeds barbaren

Druk

er is zoveel

moois

te horen

te zien

te lezen

we zijn er

druk mee

Ogen

ik heb een goede vriendenkring
ik ben aangesloten op Internet
en heb een mobiele telefoon

Maar steeds weer zoeken mijn ogen naar U*

ik ben blij met de plek waar ik woon
ik heb honderden boeken
en nog meer Cd's en Lp's

Maar steeds weer zoeken mijn ogen naar U

ik lees de Bijbel en
ik houd van Engelse TV-detectives
ook erotiek kan ik waarderen

Maar steeds weer zoeken mijn ogen naar U

Ik kan genieten van natuur en cultuur
Vogels in de tuin en dreigende wolkenluchten
Ik bezoek graag kerken en kathedralen

Daar, in Uw stilte, ontmoeten mijn ogen U

* Huub Oosterhuis

Verdriet

er is

verdriet

waar

geen

troost

voor

is

(Jannie K.)

Hoed

ze hadden hem zijn
mooie pak aangedaan
en zijn enige stropdas om
in een kist gelegd
en zijn zwarte hoed
opgezet

het was zijn wens geweest
om op een dag
zijn hoed af te nemen
om God te begroeten

Ontleend aan:
Isabel Allende, Het huis met de geesten

Wegwijzer

samen met de kinderen Israëls
dwalen we door de woestijn
volkomen de weg kwijt

als de zandstorm
is gaan liggen zien we
de wegwijzer

daar staat niet op:
naar Kanaän
NNO 283 km
kan niet missen

Daar staat op:
naar Het beloofde land
heb God lief boven alles
en uw naaste als u zelf
kan niet missen

Collage

ik sta voor een collage
van Bijbelse taferelen
van alles wordt
mij voorgeschoteld

gebrekkige mensen
dappere helden
en angsthazen
heldinnen en hoeren
mooie meiden en
knappe mannen
stinkend rijke koningen
weduwen in uitzichtloze armoede
huwelijkstrouw en incest
religieuze wetten
en werelds recht
zonde, berouw en vergeving
voedselvoorschriften
en offerrituelen
militaire strategie
en armenzorg
dermatologie
en bouwvoorschriften
mythen, legenden
en poëzie

zo kleurrijk, boeiend en verrassend
dat je niet weet waar
je het eerst moet kijken

Gekend

hij had natuurlijk een naam
maar niemand kende hem
hij was onzichtbaar en
vereenzaamd
vroeg nooit om hulp

op een dag was hij dood

aan het graf alleen
zijn overbuurvrouw
ze kende hem niet
zag hem alleen
zo nu en dan
achter het raam

zijn naam stond
in het doopboek van
een parochiekerk
in het zuiden des lands
daarin werd vermeld
heden, 25 mei 1936
geschreven in
de palm van Gods hand
Johann Heinrich
baron van Grünefeld tot Kleve *

hij was bij mensen onbekend
maar vanaf de dag van zijn geboorte
tot voorbij de dag van zijn dood
door God gekend

* fictief

Deo Volente

D.V.

zal a.s. zaterdag onze jaarlijkse verkoopdag
weer plaats vinden op het terrein naast de kerk

D.V.

zal in de laatste week van juni onze kerk worden
schoongemaakt. Wij zoeken nog vrijwilligers

D.V.

zal er bij voldoende aanmeldingen over twee weken
een bejaardenrit worden georganiseerd

D.V.

zal gedurende de zomervakantie ons kerkblad
enkele weken niet verschijnen

het verbaast mij om te lezen
wat God eventueel
allemaal zou willen

Schuldig

is de schuldige schuldig
aan zijn misdaad
heeft de onschuldige
schuld op zich geladen
waardoor de misdaad
kon plaatsvinden

ben ik mijn broeders hoeder

Droogte

ik kon mijn oren
niet geloven
gehoord op
7 augustus 2018
tijdens 'Nieuwsuur'

*'de mensen zijn zondig
en deze droogte is
een straf van God
vooral voor de boeren'*

zijn de boeren
dan echt
zo slecht

ik kon mijn oren
niet geloven

Beeld

God schiep de mens
naar zijn beeld

en

de mens schiep een God
naar zijn
beeld

De politicus

breed grijnzend stond hij
achter de lessenaar
naast hem een vrouw.
waarschijnlijk zijn
campagneleidster
hij sprak aan één stuk door
vol vuur
onbegrijpelijke taal
lege zinnen
holle frasen en
verfrommelde woorden
wolken stof en gruis
als finale
luidruchtig handgeklap
vanuit de zaal
na afloop tijdens
'handjes schudden'
vroeg ik hem
waar ging het over
hij glimlachte en zei
dank u wel
en gaf de man achter mij
een hand

glimlachte en zei

dank u wel

Antwoord

in den beginne
schiep God de aarde
er bestond nog geen tijd
en duisternis heerste alom
maar er waren nog geen mensen

in den beginne was het Woord
en het Woord riep: `licht`
en het licht kwam aan het licht
en de duisternis week
maar er waren nog geen mensen

er was wel het Woord
maar nog geen antwoord
want er waren nog geen mensen
toen schiep God de mens
en wacht op ons antwoord

Hoogtepunt

de dienst loopt ten einde
de liturgie heeft zich
opgewerkt naar dit
hoogtepunt
de voorganger
heft zijn armen
in een opstandingsgebaar
iedereen staat op
dan klinkt
waar wij naar toe
gebeden en gezongen
hebben

*de Heer zegene u
en Hij behoede u
de Heer doet de glans
van zijn aangezicht
u toestralen
en zij u genadig
de Heer buige zijn aangezicht
in liefde over o heen
en geve u vrede
Amen*

Ite missa est

Heilig

een ontheemd woord
in deze geseclariseerde
samenleving
een woord dat
tot ons komt
in onheilige
combinaties

heilige dagen
heilige huisjes
heilige koeien

maar ook
in heilige
combinaties

Heilige Geest
Heilige Schrift
Heilige Kerk

Letter

ergens tussen

tijd en ruimte

moet nog zijn

de onbekende letter

de nog nooit

uitgesproken

klank

Dooddoener

een dooddoener is
een nietszeggend argument
waardoor de discussie
wordt verstoord

er zijn ook nog andere
dooddoeners:
de dood-doeners
we kennen ze allemaal
comazuipen
kettingroken
heroïne en XTC
ongecontroleerd
wapenbezit
onbeheerst gedrag
in het verkeer

maar de efficiëntste
dood-doener
Is 'oorlog'
als je daaraan twijfelt
kun je het navragen
in Syrië

Fonteinen

zoals donkere wolken zich ontladen
hun druppels zaaien
over mens en dier
over huis, tuin en landerijen
waardoor beken weer gaan stromen
meren en sloten vol raken
en alles opleeft

zo zien wij uit naar Uw Geest
die over ons komt als een
tropische regenbui
overweldigend en onstuitbaar
zodat opgedroogde bronnen
hun dorstlessend water
weer doen opborrelen
dan zullen wij met vreugde
water scheppen
uit de fonteinen
van Uw heil
overvloeiende
volle bekers

dan zullen wij
drinken en lachen
en gelukkig zijn

Engelen

looft de Heer, alle gij
heilige engelen
Gabriël, de engel des HEEREN
de trouwe boodschapper
Michaël, met zijn
hemelse legermachten
Rafaël en Uriël
alle troost- en
beschermengelen
alle cherubim en serafim

opdat in de hemelse
contreien de Naam
bezongen wordt
vanaf de eerste
zonsopgang
tot voorbij de
eeuwen der eeuwen

Lezen

als je de Schrift leest
doe dat niet letterlijk
maar: wóórdelijk
en zoek naar
de betekenis
van de woorden
niet in een
Nederlands
woordenboek
maar in het
Hebreeuwse
begrippenboek

Ten derde dage . . .

ja, die derde dag

het was op de derde dag dat God
leven schiep op de dorre
en levenloze aarde

het was op de derde dag dat God
Abraham aanwees de offerplaats
niet om Izaäk te offeren

het was op de derde dag dat aan Laban
gemeld werd dat Jacob met de
noorderzon was vertrokken

het was op de derde dag dat Israël
gereed moest zijn voor de
verschijning van God op de Sinäi

het was op de derde dag dat aan David
werd gemeld dat Jonathan was gevallen
op de bergen van Gilboa

het was op de derde dag dat koningin Esther
zich wendde tot koning Ahasverus om
haar volk te redden

het was op de derde dag dat Jona
door de vis werd uitgespuugd op het droge
ter wille van Nineve

het was op de derde dag dat er
bruiloft was in Kana met
Jezus onder de gasten

op de derde dag valt de beslissing
wordt alles anders
scharnier van omkering

na de derde dag
is alles anders
geworden

Woestijn

een land
waar geen zaaiër
zaait
waar geen planter
plant
waar geen maaier
maait
waar geen dorstige
drinkt

waar geen vermoeide
een schaduwplek vindt
om te rusten

moeten we daar doorheen?

God, sta ons bij!

Engelenzang

ik hoor muziek
wind door de bomen
duizenden bladeren
suizelen en ritselen
elke boom zijn eigen timbre
iedere soort zijn eigen klankkleur
er is geen wanklank of
dissonant te horen

is dit misschien de muziek
die de herders gehoord hebben
in Bethlehems velden

ere zij God in den hoge
en vrede op aarde
in mensen van
zijn welbehagen

Satan

in oude volksverhalen
en legendes wordt hij
voorgesteld met bokkenpoten,
hoorns en een gemene grijns

nu is hij in de huid gekropen
van eerbare burgers en is
een roddelaar bij uitstek
ook weet hij gebruik te maken
van de nieuwste technieken
via social media
Facebook, Twitter, Instagram
en soortgelijke
verzendt hij anoniem
nep-nieuws, scheldpartijen, leugens
en doodsbedreigingen
wereldwijd

hij is nog nooit zo
effectief geweest

Vakantie

de vakantie staat weer voor de deur
miljoenen mensen gaan
van hier naar daar
en vice versa
een jaarlijks terugkerende
volksverhuizing die
zijn weerga niet kent
in de geschiedenis

heeft het zin
om te bidden voor
een behouden reis

als wij niet zelf
voor wij op weg gaan eerst
een goede nachtrust nemen
onze remmen en verlichting
laten controleren
ons informeren over
afwijkende verkeersregels
in een vreemd land
als wij ons niet voornemen
tijdens de reis geen
alcohol te gebruiken.

als wij dat niet doen
heeft bidden geen zin.

Inspiratie: Gerard Reve

De uittocht uit Egypte

dat is het verhaal van bevrijding
bevrijding uit slavernij en uitbuiting
geen angst meer voor mistige goden
die niet te vertrouwen zijn
geen dreiging meer van monsterlijke
demonen uit de afgrond

als de onderdrukking van Egypte
achter onze rug is verdronken
begint voor ons de reis
de reis door de woestijn
de tocht der tochten
van honger naar dorst
van oase naar oase
met tien woorden wordt
onderweg de richting
aangegeven naar Kanaän
het beloofde land
overvloeiend van melk en honing
een land goed en wijd
bewoonbare huizen
waar wij vredig wonen
met vruchtbare valleien
waar de dieren vredig grazen

het angstland
'Egypte'
en het beloofde land
'Kanaän'
kun je niet vinden
in een atlas

'Egypte' ligt achter ons
en 'Het beloofde land'
is het profetisch visioen
waarnaar we op weg zijn
elke keer
weer opnieuw

Levend

als je het geloof bewaart
nauwkeurig op de letter
verandert er niets
ligt het vast
onbeweeglijk

als je werkt met je geloof
je leven er naar richt
zal het veranderen
en wordt het
levend

Laten wij mensen maken

en Eloim zei
laten wij mensen maken
God zette zich neer
aan de oever van een rivier
en dacht aan alle
zee-, lucht- en landdieren
en verzuchtte
mijn fantasie is uitgeput
ik heb alle mogelijkheden
al benut
schubben, veren, bont,
vinnen en staarten
allerlei vormen
poten en koppen
ik weet niets nieuws meer
Hij boog zich voorover
en zag zichzelf weerspiegeld
in het gladde water
toen sprong Hij op
dat is het!
zo moet het!

en God formeerde de mens
naar zijn beeld en gelijkenis

Avontuur

het was een avontuur

boeiender dan opgravingen
in het oude Egypte

spannender dan de belevenissen
van een duikbootbemanning

interessanter dan een rondrit
door het Yellowstone park

ik las een boek

Paradijs

het paradijs was toch niet
zo paradijselijk als
je zou wensen

ook daar zat
al een adder
onder het gras

Naald

het oog
van de
naald

zou wel eens
kunnen zijn

een wijde
poort naar
Gods
toekomst

Genieten

er is geen
vergroten
of
overtreffende
trap
van
genieten

of het nu gaat over
mangrovebossen
bij de Amazone
of over
madeliefjes in
de achtertuin

genieten
is
genieten

Wensen

een zakenlunch, rijkelijk besproeid
met geestrijk vocht is beter
dan normaal werkoverleg

al heb ik eigenlijk niets te zeggen
toch zou een eigen politieke partij
wel aanzien verschaffen

een vakantie op de Malediven
is toch veruit te verkiezen
boven het Kootwijkerzand

eigen villa met tuin en zwembad
maakt meer indruk op collega's
dan een rijtjeshuis

ik ben dol op vrouw en kinderen
maar een 'second love' zou alles
extra veraangenamen

nu zoek ik nog een middel tegen
vermoeidheid, na-ijver
en de leegte van dit bestaan

Beschaving

zonder besef

van goed en kwaad
van recht en onrecht
van rein en onrein
van wat kan en niet kan

is elke vorm van beschaving
onmogelijk

Inspiratie: Rabbi ... ?

Auschwitz

ik ben er niet zelf geweest
zal er ook wel niet van komen
maar soms zegt een foto genoeg

ik zag een foto van
een berg van duizenden schoenen
ik wist niet van zoveel verscheidenheid
als je zelf je schoenen koopt
heb je alleen aandacht
voor een beperkt assortiment

nu word ik geconfronteerd
met al het mogelijke op dit gebied
kleuren, maten, vormen, materialen
met gespen en siernaden
deftige herenschoenen en wandelschoenen
hooghartige hakschoenen
en afgeslofte pantoffels
bruine sandalen en goudkleurige muiltjes
schoeisel voor peuters en volwassenen

en als je even langer kijkt
verandert de berg schoenen
in een dal vol dorre
doodsbeenderen

Israël, Israël
zul je ooit weer in
je schoenen staan

troost, troost, mijn volk
zegt jouw God.

Verenigen

wij bidden U

met
alle levenden en alle
reeds lang vergetenen

met
allen die te midden
van ons met Uw naam
genoemd worden
dikwijls door ons niet herkend
vanwege andere leefstijl
en ander uiterlijk
dikwijls door ons niet geaccepteerd
omdat zij de 'Drie formulieren
van Enigheid ' niet kennen

met
allen die zich buigen
op hun gebedskleedje
en u noemen met
een andere naam

Heer, onze God,
één, enig en uniek
verenig ons
wat kunnen wij nog verwachten
als u ons niet verenigt

waarom duurt het zo lang
haast U
ik word het wachten moe

Bronnen

Abraham raakt in conflict
met zijn neef Lot
over waterbronnen
in onderling overleg
wordt dat in der minne geschikt

Isaäk raakt vier keer
in conflict met Abimelech
over waterbronnen
ook dat wordt
in der minne geschikt

Sadam Hoessein raakt in conflict
over bronnen in Koeweit
ook dat wordt opgelost
maar ten koste van minstens
honderdduizend doden

het gaat dan ook over
oliebronnen

waterbronnen
oliebronnen

altijd bronnen
van onenigheid

Bouwtekening

achter mijn schutting groeit
een overvloed aan wilde bramen
met donkerpaarse zoete vruchten.

bij het snoeien van nieuwe loten
die over het tuinpad groeien
loop ik altijd schrammen op

in allerijl wordt dan
de bouwtekening
uit het archief gehaald
niet de oorspronkelijke
maar die na 75 jaar
uitbreiden en aanpassen
van toepassing is

allerlei huidcellen en mij
onbekende mechanismen
treden aan ter reparatie
na een week is alles hersteld

mijn hersenen kunnen meer
dan leren lezen, schrijven
rekenen
die vaardigheden zijn
misschien nog wel het eenvoudigst

Antropomorf

wij zijn genoodzaakt
God te beschrijven als
een menselijke gestalte
hoe zouden wij anders
het geheim kunnen uitbeelden

het is beeldspraak

God heeft geen handen
maar wel
bij wijze van spreken

God heeft geen mond
maar wel
bij wijze van spreken

God heeft geen voeten
maar wel
bij wijze van spreken

God heeft geen ogen en oren
maar wel
bij wijze van spreken

God heeft geen zoon
maar wel
bij wijze van spreken

dat is Hij
die genoemd wordt
    Zoon van Abraham
    Zoon van David
    Zoon van Maria
    Zoon van God

Opgeven

mijnheer pastoor
ik geef het op
er is voor mij
geen redden meer aan
ik geef het op
ik heb jaren gevochten
tegen mijn aangeboren
zondige geaardheid
ik kan niet meer
ik geef het op

de pastoor fluistert
als antwoord

nu al?

God geeft het nooit op
noch met jou
noch met mij

(kan afgeluisterd zijn in de biechtstoel (foei!) van Father Brown)

The struggle for life

het is een voortdurend
gevecht

voor hoop moet
wanhoop overwonnen worden

voor geloof moet
ongeloof overwonnen worden

voor vergeving moet
haat overwonnen worden

voor moed moet
angst overwonnen worden

voor rechtvaardigheid moet
onrecht overwonnen worden

voor waarheid moet
leugentaal overwonnen worden

is dat alles
nee
bij lange na niet

zullen we ooit tot rust
kunnen komen

Memento mori

'Gedenk te sterven'
is een aanbeveling
voor het leven

eet daarom je brood met vreugde
drink je wijn met blijdschap
trek je mooiste kleren aan
steek een bloem in je haar
wrijf je huid in
met welriekende olie
draag je kostbaarste sieraden
geniet van vrienden
en mensen om je heen
en leef het leven
elk uur en elke dag
die je is gegund
want het leven is eindig

'memento mori'
gedenk te sterven
is een aanbeveling
om te leven
nu!

Wereldgelijkvormigheid

een ouderwets woord
beladen met orthodoxie
maar toch

als
de kerkmuziek
niet meer afwijkt van
profane muziek

als
het woordgebruik
van de Heilige Schrift
zich niet meer onderscheidt
van een populaire roman

als
bij het betreden van
een Godshuis de sfeer
niet anders is dan in
elke openbare ruimte

dan hebben wij geen plaats meer
om ons terug te trekken uit
het dagelijks jachten en jagen

om tot rust en inkeer te komen
om ons te wenden
tot God
en tot elkaar

Geduld

alles wacht op U
dat vraagt het uiterste
van ons geduld
apostelen hebben al
voorspeld: straks!
inmiddels zijn we
20 eeuwen verder
morgen dan?
misschien
of anders volgende week
wie weet
maar dan toch volgend jaar
zou best kunnen
en misschien duurt het
nog wel 20 eeuwen
hoe lang nog, Heer
heel de schepping
land, water, dieren
al uw mensen
wel of niet
naar uw naam genoemd
zien reikhalzend uit
naar uw komst
alles wacht op U

verhaast de dag van Uw gerechtigheid

Nederlands

nee, aan 'De Nederlandse
Geloofsbelijdenis' ben ik
niet gehecht
ik hecht niet aan
een belijdenis
die van toepassing is
voor Nederland
te beklemmend
te begrensd en
te zelfvoldaan

ik hecht aan een belijdenis
die als een vogel
gaat over alle grenzen

God, Israëls God
is God
door alle tijden
voor alle volken

personeel

de gevierde actrice vervult
al jarenlang haar rol
in musicals op het podium
van theater Carré
avond aan avond
wordt zij bejubeld
ook wordt zij beloond
met een villa (en misschien
ook wel een matras)
in Het Gooi
en vergeet de Koninklijke
Onderscheiding niet

zuster Andrea verzorgt
al meer dan twintig jaar
geestelijk gehandicapten
verschoont hun luiers
veegt snot en kwijl
van hun gezicht
en 's avond bidt zij
. . . en gezegend zijt gij,
heilige Maria
moeder van God . . .
en valt daarna
uitgeput in slaap

God-zij-dank
dat God zijn
grondpersoneel
nog heeft
wat zou er anders
van ons
terecht komen

Pinksteren

de aarde is eindeloos en slokt ons op
we verliezen ons in de leegte
´bij elkaar blijven´ is het parool
laten we dus een toren bouwen
een toren tot bij god in de hemel
ze bakten stenen en tegels
in ongekende hoeveelheden
en ze bouwden, metselden en bouwden
God boog zich voorover
en tuurde naar beneden
wat zijn die aan ´t knutselen
dat is niet mijn bedoeling
toen zond hij hen de 70 talen
van de 70 volken der aarde
Spaans, Japans, Vlaams.
Visserslatijn en allerlei
soorten koeterwaals
daarna ging iedereen zijns weegs
want zij verstonden elkaar niet meer
zo werden zij verstrooid
over de ganse aarde
en de toren veranderde in een ruïne

toen de dag van het Wekenfeest
was aangebroken
waren daar mannen en vrouwen
vervuld met Gods geest
en begonnen te spreken
in alle talen van alle volken
en de menigte, bijeengekomen
uit de verstrooiing van over
de ganse aarde, verbaasde zich
want zij hoorden in hun eigen taal
spreken over de grote werken Gods
geen moeilijke en vreemde woorden
maar duidelijke taal
voor ieder verstaanbaar
zo werd de gemeente gebouwd

Eerlijk

de dood, zo wordt gezegd
is tenminste eerlijk
want iedereen moet
het loodje leggen
rijk en arm
de tiran in zijn paleis
zijn tegenstander in
de ondergrondse kerker
wie ijverig en keurig leeft
zo ook wie lui en liederlijk
zijn dagen heeft gesleten
iedereen hetzelfde
dat is tenminste eerlijk

ik heb een oude vriend
zijn naam: *Qoohélet*
hij heeft weer eens
een andere mening
(misschien zie ik hem
daarom als vriend)
het is hem opgevallen
dat dit ook geldt voor
rechtvaardigen en
onrechtvaardigen
voor goeden en
voor slechten

en dat, zegt hij,
is onrechtvaardig
dat is het ergste
wat onder de zon
plaatsvindt

Naar: Pred. 9 : 2-3a

Pijn

soms doet alles pijn
als ik zie
hoe de drang naar bezit
de onderlinge liefde doet verkillen
de media hebben niets anders
te melden dan monden vol stof
Ismaël en Israël liggen nog steeds
met elkaar overhoop
overeenkomsten en afspraken
worden met voeten getreden
in ons rijke land hebben voedselbanken
nog steeds een bestaansrecht
de voedselindustrie bedenkt elke dag
wat nieuws, volkomen onzinnig
ouders hebben het te druk voor
hun kinderen en Jeugdzorg is
een bureaucratische chaos
criminele bendes reizen door het land
op zoek naar slachtoffers voor
inbraak, winkeldiefstal en oplichting
mensenmassa's jagen op
het 'belang van de dag'
morgen weer iets anders

ik word er zo moe van

Israël

*Ik zal tot het noorden zeggen: geef op!,
en tot het zuiden: verhinder ze niet!
Laat mijn zonen van verre komen,
mijn dochters van het einde der aarde,
ieder die genoemd is naar mijn naam
en die ik heb geschapen voor mijn glorie,
heb gevormd, ja gemaakt heb!*

Jesaja 43 : 6-7

ja, het noorden laat ze gaan
en het zuiden verhindert ze niet
de zonen komen van verre
en de dochters van de verste
uithoeken der aarde
en vestigen zich in
Israël

Israël
een door de VN erkende
soevereine staat
met politieke partijen
een gekozen parlement
een eigen grondwet
en met een eigen leger
dat zo nu en dan luidruchtig
van zich laat horen
Israël is geworden tot
een *gojim*staat

zullen er ook inwoners zijn
die de verontrustende gedachte
met zich mee dragen
dat de profeet Jesaja
misschien wel heel iets anders
bedoeld zou kunnen hebben

Waarom

God, mijn God
God boven alle machten
waarom kunt U niet voorkomen
dat mensen elkaar zinloos vermoorden
waarom kunt u niet voorkomen
dat etnische minderheden
worden onderdrukt en verjaagd
overgeleverd aan hongersnood en ziekte
dakloos en thuisloos
displaced persons
waarom kunt u niet bewerkstelligen
vrede tussen Ismaël en Israël
moet dat echt zo nog langer doorgaan
waarom laat u toe dat
het beschikbare voedsel en water
niet eerlijk wordt verdeeld
iedereen heeft toch dezelfde rechten
waarom kunt U ons niet inprenten
het belang van de door U bedachte schepping
bossen, steppen, luipaard en honingbij
God, mijn God
God boven alle machten
waarom hebt Gij ons verlaten

God, mijn God
God boven alle machten
hebt Gij ons verlaten?

Vliegmachine

er zat een vliegje
op mijn boek
minuscuul
het paste ruimschoots
binnen de omheining
van de letter 'o'
het had zes pootjes
vleugeltjes en een
vliegmechanisme
waar de KLM
jaloers op is
kon zelfstandig
beslissingen nemen
'k ga naar links
of naar rechts
blijf ik zitten
of vlieg ik op
het bezat facetogen
en ademde
zuurstof in
misschien maar
twee of drie
moleculen
per keer

Geloof

wie in
de Bijbel
gaat lezen
gaat
vanzelf
geloven
zei zij

Ik heb
maar
niets
gezegd

ik lees al
meer dan
zestig jaar
de Bijbel
en met
veel moeite
heb ik
het geloof
behouden

niet vanzelf

Vuur

is ontoegankelijk
je deinst er voor terug
de hitte zou je verschroeien
de vlam zou je verteren
je kunt er niet in

maar uit het vuur
kwam de Stem
Ik heb gehoord
Ik heb gezien
Ik zal afdalen
Ik zal bevrijden
Ik zal er zijn

Mooi

Sarai, een vrouw, schoon van uiterlijk (Gen. 12:11)

Rebekka, een maagd, zeer schoon van uiterlijk (Gen.24 : 16)

Rachel, schoon van gestalte en schoon van uiterlijk (Gen. 29 : 17)

Bathséba, zeer schoon van uiterlijk (II Sam. 11 : 2)

God legt zijn wortels
in de geschiedenis
met mooie meiden

Laatste oordeel

als de bokken
gescheiden worden
van de schapen
wat is dan daarbij
het criterium

was jij een trouwe kerkganger
volhardend in 't gebed
goed orthodox en
'recht in de leer'
of
heb je barmhartigheid
bewezen aan de minste
van mijn broeders
gerechtigheid gedaan
aan de minste van
mijn zusters

je kunt het lezen in
Mattheus 25 : 31-46

Hulpbehoevend

en God zei
het is niet goed
dat de mens alleen is
Ik zal hem maken
een hulp, hem tegenover
want hij is
hulpbehoevend

dat is dus niet iets
om je voor
te schamen

Mijn platenboek

ik heb een boek met platen
afbeeldingen allerlei soort
olieverf en waterverf
houtschool en potlood

Adam geeft de dieren een naam
krokodil, boktor en flamingo
kijk zelf maar eens in
een dierenencyclopedie

een tekening van een boom
geplant aan helder stromend water
zijn takken zwaar van vruchten
rijpe, zoete vruchten

Daniël zit op een rots te lezen
met naast hem koning leeuw
het is alsof hij mee leest
een vredig tafereeltje

een wolf met grijze ogen
ligt te dollen in het gras
een lam huppelt er omheen
ze hebben samen lol

een kudde trekt door Bethlehem
herders zoeken een pasgeborene
laten hun schapen niet in de steek
want dat doen ze nooit!

er staat een groep mensen
te zwieren en te zwaaien
met lichtjes op hun hoofd
vervuld van de Heilige Geest

in beeld gebrachte
gebeurtenissen en visioenen

waar je dit boek kunt kopen?
bij elke zichzelf respecterende
boekhandel

dat boek heet

Bijbel

Stichting

er bestaat een stichting
'Christenen voor Israël'

het wordt zo
langzamerhand
de hoogste tijd
voor een stichting
'Israël* voor Christenen'

er valt nog zoveel
te leren
van Israël*

* te lezen als : 'de kinderen Israëls'

Centra

kloosters
centra van geloof
en gebed
van stilte en kennis
van kunst en cultuur
liggen zwaarder
in de weegschaal
van de
geschiedenis
dan bankgebouwen
mammoncentra

Inspiratiebron: Willem Barnard

Prikkeldraad

de blonde politicus
raadt ons aan eerst
voor onszelf te zorgen
de vreemdeling negerend
prikkeldraad om ons heen

de stijgende welvaart
veroorzaakt een stijgend beroep
op natuurlijke hulpbronnen
alleen voor onszelf
prikkeldraad om ons heen

wij beperken onszelf
in onze vrijheid en eisen
alles op alleen voor onszelf
wij bouwen voor zelfbescherming
een hekwerk van prikkeldraad

wij bouwen ons eigen
concentratiekamp

Vrijmoedig

God nodigt ieder aan zijn tafel
komt dan, want alle dingen zijn gereed
nee, nee, nee, alleen belijdende leden
zijn die dan uitverkoren
hebben die een streepje voor
in vergeving en genade

Heer, breek onze arrogantie
buig onze verharde nek
U nodigt ieder aan Uw tafel
brood en wijn voor mensen
hongerig en dorstig
aard en afkomst zijn voor U
niet belangrijk
achtergrond en bezittingen
spelen geen rol

komt dan, want alle dingen zijn gereed
er is nog een plaats vrij
er is altijd nog een plaats vrij
voor hongerigen en dorstigen
schuif aan en tast toe
vrijmoedig

Donker → licht

alles was donker
dreigende onzekerheid
zonder toekomst
uitverkoren onmogelijk
aangezegd
door mensen

door mensen
te hulp gesneld
mij opgegraven uit
donkere aarde
opgeheven tot
ik kon zien
Licht!

Solidariteit

hebben we het geschrapt
uit onze politiek
hebben we het verbannen
uit onze samenleving

is dat woord uit
van Dale's woordenboek geknipt
of met een zwarte stift
onleesbaar gemaakt
met witte Tippex
onzichtbaar geworden

het levert immers
zo weinig op
het vele dat we hebben
zouden we nog moeten delen
met hen die weinig hebben

laten die maar plaats nemen
in de monddood gemaakte
oppositie

Drie

deze twee kun je
niet vertrouwen
ja, deze drie zijn
onbetrouwbaar

een politicus tijdens zijn
verkiezingscampagne

een magere kok

een gelovige die
nooit twijfelt

Onschuldig?

als je alle ellende
verdriet en wreedheid
om je heen waarneemt
dan is het de hoogste tijd
om de duivel
wakker te schudden
wij zijn hem
veel dank verschuldigd
want hij kan worden
aangewezen als veroorzaker van
alle vernietiging en armoede
oorlogen en *endlösung*

uit de 16^e eeuw
stamt het belijden
dat alle ellende
ziekte en armoede
vanuit Gods
vaderlijke hand
ons toekomt

wat is eigenlijk
het verschil
in beide gevallen
verklaren wij onszelf
onschuldig

Waar vandaan, waarheen?

waar komen wij vandaan
uit de oerknal?
zou best kunnen
zijn wij een voorlopig
eindpunt van de evolutie?
zou best kunnen

maar veelmeer zijn wij
geboetseerd door een Hand
niet als vrije creatie
maar naar een voorbeeld
naar zijn eigen beeld en gelijkenis
heeft Hij mensen geboetseerd
mannelijk en vrouwelijk

heeft ons opgedragen
de aarde te bewerken
te bewaren
te voltooien
te vervullen met liefde
vreugde en gerechtigheid

God zelf heeft al gezorgd
voor bloemen en dieren
om er samen iets moois
van te maken
om gehoor te geven aan
het visioen van vrede
dat sinds de dagen der schepping
ons roept

Psychiater

zij heeft meerdere
psychiaters
geraadpleegd
in opdracht van
de bedrijfsarts

nu, tien jaar na
haar pensionering
moet zij bekennen
er toch iets van
geleerd te hebben

een beetje gek
is zo gek nog niet

Crisis

opdrogende geldbronnen
ontslaggolf na ontslaggolf
verdampende aandeelkapitalen
onbetaalbare ziekenzorg
noodlijdende voedselbanken
stromen dak- en thuislozen
vloedgolf van zelfdodingen

Heer, hoe nu verder

Crisis

al zou de vijgenboom niet bloeien
al zou geen opbrengst aan de wijnstok zijn
al zou de olijfboom teleurstellen
al zou er geen graan op de akkers zijn
al zouden er geen schapen in de kooien zijn
al zouden er geen runderen in de stallen zijn

nochtans zal ik Juichen in JHWH
jubelen in de God van mijn heil

Naar: Habakuk 3 : 17-18

Liefdesliedje (IV)

wij wankelen
in elkaars licht
wij wandelen
elkaar ondersteunend
altijd zorgen
en bezorgd
de een om de ander
om op te rapen
rechtop te zetten
wie is
gestruikeld

liefde doet pijn
een leven lang

kan ik zonder?

Machteloos

in den beginne
was de aarde
tohoe wa bohoe
woest en ledig
wij denken dat
dat toen was
in den beginne

zijn we wat opgeschoten
ik zie om me heen
dat het
'woest en ledig'
sterk oprukt
van alle zijden

wie JHWH tot herder heeft
zal gevoerd worden
naar bloeiende weiden
aan vlietend water
'woest en ledig'
moeten het aanzien
en kunnen er niets
tegen doen

Liefdestaal

ik zeg
ik bemin je

zij zegt
mie joe toe

je vraag je af
welke taal
is dat

Engels, Russisch
Chinees of Swahili

het is
liefdestaal

Nieuwe schepping

kan de schepping
overgedaan worden
ik denk soms dat
het allemaal niet zo goed
gelukt is

woestijnen veroveren
vruchtbaar land
zeeën bedreigen
woongebieden
een spreekwoord pikt een worm op
die toch ook gehecht is
aan het leven
en 'mannelijk' is niet altijd
duidelijk verschillend
van 'vrouwelijk'

kan de schepping
overgedaan worden
ik denk soms dat
het allemaal niet zo goed
gelukt is

of ligt dat aan mij?

Tora

zet je zinnen op de Tora
om de woorden te proeven
woord voor woord
zin voor zin
overdenken en
overwegen
wikken en wegen
als het licht is en
als het donker is
schrijf ze in je handpalm
en op je startpagina
woorden ten leven
bronnen van vreugde

Oogst

als het Woord
wordt uitgelegd
toegelicht
kom ik veelal
niet verder
dan het oplezen van
gevallen aren
dan het oprapen van
losse graankorrels

het is
een voorschot
op de oogst

Herinneringen

mijn geheugen
beschikt niet over
een database
waarmee ik elke
herinnering
kan oproepen
soms zijn er
flitsende woorden
uit een ver
en mistig
verleden die
opbloeien in
een wolk van
nieuwe woorden
waardoor ik
kan begrijpen
bijna

Dit Boek

dit Boek
kan niet gelezen worden
zoals je reist in een HSL
alles flitst aan je voorbij
niets dringt er tot je door
en bij het volgende station
ben je nog niets
wijzer geworden

dit Boek
moet gelezen worden
in voetgangerstempo
stap voor stap
woord voor woord

De laatste vijand

het kan zijn
dat er dagen
komen dat
‘de laatste vijand’
je vriend wordt

als gezondheid en gaanbaarheid
je is ontvloten
als looprek en pijnstillers
je reisgenoten zijn geworden
als het leven
dat niet gerekt wil worden
gerekt wordt

dan
kun je reikhalzend uitzien
naar het land van wolf en lam

Diabolos

wee de aarde en de zee
de tweedrachtzaaier
is losgebroken
is tot ons afgedaald
in een vuurstorm
van woede
en zal alle mogelijkheden
uitbuiten
want er is
paal en perk gesteld
aan zijn beschikbare
tijd

maar wat kan
hij uitrichten
toch alleen dat
wat wij hem
toestaan

Begravenis

als ik dood ben
kom dan naar
mijn begravenis
in feestkleding
alsof je naar
een bruiloft
gaat

wij zijn toch
allemaal
op weg
naar
het feest

Kerst

als je denkt
het te kunnen ontlopen
kranten en tijdschriften
houden je wel bij de les
lees maar:

Kerst-feest

- nacht
- verhaal
- samenzang
- lied
- diner
- kleding
- CD
- brunch
- sfeer
- markt
- aanbieding
- verlichting
- nummer
- boom
- bijlage
- bal
- stal
- kaars
- kind
- concert
- reis
- boodschap
- vakantie
- toespraak
- krans
- borrel
- staaf
- menu
- wijn
- kaart
- brood
- voordeel
- pakket
- sale
- cadeau
- bakje
- stress
- gift
- knallers
- show
- man
- wensen

Je ontkomt er niet aan

Maar eh, waar gaat dit eigenlijk over?

Wie is God

ik weet het niet
en het is
nogal frustrerend
de vraag niet te
kunnen beantwoorden

ondanks het vele
luisteren en lezen
over Gods spreken
en handelen
wordt God niet
duidelijker

de speurtocht
naar God biedt
wel onverwachte panorama's
inzichten en uitzichten
maar duidelijkheid . . .

nog steeds zie ik
als door een
beslagen spiegel
in raadsels

Decaloog

bij ons bekend als
de Tien Geboden
de heilige onvolbrengbare
Wet des HEEREN
maar geheten volgens de
oorspronkelijke Joodse traditie
'de onderwijzing van Mosje'

de grondvesten van een tegen-cultuur
tegen barbarisme en uitbuiting
tegen doemdenken en lotsaanvaarding
protestsong tegen verhongerende kinderen
en uitbuiting van de zwakken
tegen alle Trumps en Poetins

om orde te scheppen in
de gevestigde chaos
steeds opnieuw
en opnieuw

een eerste universele verklaring
van de rechten van de mens

daarom vandaag
een feest van vreugde der wet

Jij

Jij, die geen steekpenningen aanneemt
die niemand naar de ogen ziet

Jij, die zich niet verlustigd
in een veelheid van offers

Jij, die zich niet laat vermurwen
door reukwerk en tempelmuziek

Jij, die geen stap opzij gaat voor
de grootmachten van de wereld

Jij, die ons zocht in den vreemde
en ons hebt gevonden

Hoor ons, als wij tot U roepen

Dagon

wij lezen in de Schrift
over Gods bevrijding en
vasthoudende trouw

daarbij raken
alle goden
van deze tijd
hun hoofd kwijt
als eertijds
Dagon

Schuld

wanneer ontstaat schuld
en waar zal het eindigen
als in het verdrag van Versailles
een heel volk wordt ingeklemd
in moordend isolement
wordt belast met onbetaalbare
herstelbetalingen
dan is het zaad gezaaid
van haat en wraakzucht

gezocht wordt naar een zondebok
en die wordt al snel gevonden

als de nazi's de kinderen van
Israël uit hun huizen roven
in veewagens afvoeren
staat de Kerk van Christus
op de trottoirs toe te zien
ben ik schuldig?
ik hoor er wel bij
ik ben één van hen

hoe zal het gaan als het
populistisch onrechtmechanisme
vluchtelingen terug wijst
zal de Kerk van Christus
op Schiphol toezicht houden
bij het uitzetten van kinderen
ben ik schuldig?
ik hoor er wel bij
ik ben één van hen

Rockconcert

het was
een
oorverdovend
niets
voor de
liefhebber
van
Sweelinck

Kinderen van één Vader

als wij bidden
Onze Vader . . .
wil dat niet zeggen
dat Hij ons bezit is
ons eigendom

we moeten Hem delen
met allen die
hem zo aanroepen
van vrijzinnig tot
ultra orthodox

zo zijn wij geworden
met al deze bidders
of we willen of niet
tot zusters en broeders
voor Gods aangezicht.

Koninkrijken

alle koninkrijken der aarde
die van goud
en die van zilver
ook de bronzen en de ijzeren
en die van het broze
pottenbakkerswerk
zullen worden vermaald
ook de koninkrijken
die zich verscholen hebben
in voedselgiganten
olie business
of wapenindustrie
zij zullen worden
als kaf dat weg waait
op de wind
zullen worden als stof
onherkenbaar en onvindbaar
als de grote dag doorbreekt
de dag van het
Koninkrijk der Hemelen

Naar: Dan. 2 : 44-45

Lunch

ik vroeg haar
naar haar
beleggingsplan

ze zei
één met kaas
en
één met jam

STER

STichting **E**ther**R**eclame
is het evangelie van
de consumptie industrie
hun blijde boodschap

wie wordt er niet blij van de
nieuwste 3in1 Ariel wasbeleving
nieuw Nieuw Nieuw
elke vrouw is toch blij
met onze nieuw vorm gegeven
inlegkruisjes
blij blij blij
en de nieuwste Nissan verschaft
toch grote blijdschap
voor het hele gezin

is de geeuwhonger van de
consument dan nooit te stillen

Heer, verlos ons van deze
misleidende verlokkingen
eigenlijk mogen wij dit
aan U niet vragen
we moeten zelf nuchter
blijven denken

maar Uw Evangelie dreigt
overschreeuwd te worden
door hun evangelie
daarom roepen wij
Uw hulp in

haast U

Omkeren

God vervloekte de
'Kinderen Israëls'
toen zij zichzelf
verschaft hadden
een zichtbare god
een god op poten
een stierkalf

als Mozes
God voorspiegelt
hoe de reactie
van Egypte
zal zijn
laat hij zich
ompraten

God bekeert zich
en zweert trouw
aan zijn belofte

een God die zich bekeert
wie doet Hem dat na

wie is een God
als onze God

Troost, troost

Gij die ons toeroept
in onze verstikkende duisternis
troost, troost, mijn volk
ik zal over U
mijn licht doen opgaan

Ik zal mijn licht doen stralen
over donker Afrika
het 'verlichte' Europa
zal Ik overstralen
want hun verlichting
verduistert hun werelddeel
heel Azië zal baden
in mijn licht
zo ook Australië, Arctica
Antarctica en Groenland
en alles wat de USA
wil overschaduw
in hun werelddeel
zal door Mij verlicht worden
van het koude noorden
tot de woeste zuidpunt

want Ik zal een weg banen
door woestijnen en steppen
door wildernis en
door steden en dorpen
en zichtbaar zal worden
overal op aarde
de glorie van de ENE

troost, troost, mijn volk

Ik

ik
ben niet
ik
omdat
ik
denk

ik
ben alleen
ik
als naast mij is
de
ander

Naar: Descartes/H.Oosterhuis

Hapjes

Spreuken 18 : 8

*roddels zijn als
lekkere hapjes
ze worden altijd
in dank aanvaard
en met smaak
genuttigd*

raken we er ooit van verzadigd?

Pinksteren

de gebeden van eeuwen
die zijn opgeklimmen tot
voor Gods aangezicht
hebben hun schaduwen
achtergelaten
in de donkere gewelven
de klanken van het koor
gedragen door melodieën
uit een ver verleden
verwarmen de ruimte
tot een huis van gebed
en lofprijzing
en de kaarsen
bij het altaar worden
tot vurige tongen
die zich zetten
op een ieder
van ons

zij waren allen
eendrachtig bijeen
volhardend in gebed

een geweldige geestesstorm
vervulde het gehele
huis waar zij zaten

en er vertoonden zich
tongen als van vuur
die zich verdeelden
over ieder van hen

Tussen mensen

zoek God niet
in de hoogte
in zijn hoge hemel
Hij is
te vinden
in de laagte
tussen mensen

God en de keizer

(Lucas 20 : 25)

als je aan God
geeft
wat hem
rechtens
toekomt

wat blijft
er dan over
voor
de keizer

Onder de voet

we hebben
Mozes en de profeten
onder de voet gelopen
we hebben ze bedekt
met lagen stof van eeuwen
met staartjes heidendom
Germaans en Grieks
met angst voor
hel en verdoemenis
met aflat en exorcisme
met onbekwaamheid
tot goede werken
met orthodoxie
en mythologie
met christelijke
superioriteitswaan

wat hebben we gedaan
waar is gebleven
het aloude bevrijdingslied

Ik ben de Heer, jouw God
die je bevrijd heeft
uit het slavenhuis

Sneeuw op een februariavond

het pad is wit
het dak is wit
de takken van de boom
zijn wit
de wereld is verstild
in wit
en wacht op zonnestralen
zodat het laagje
sneeuw versmelt
waardoor de krokus in 't gazon
in glanzend geel
tot aanzien
wordt herboren.

Maaltijd

als ik zie
het gebroken brood
gaande van hand tot hand
als ik zie
een overvloeiende beker
gaande van mond tot mond
als ik hoor
doe dit tot Mijn gedachtenis

dan verwacht ik
een opgewekt gesprek
tussen mijn tafelgenoten

looft de Heer, mijn ziel
en al wat in mij is
zijn heilige naam.

Op aarde

in de hemel
is het schoon
wordt gezongen
maar wie weet
wat 'hemel' is
ik behoer er
naar uit te zien
toch ben ik liever
onder de hemel
op aarde
met de dieren
met vrienden
met haar

Vitaminen

WeeWeeWee blablabla dot com
zegt te zijn een goede website
voor aankoop van vitaminen

maar Heer, laat ik nu altijd
gedacht hebben dat deze
bestanddelen voor
onze gezondheid
voldoende aanwezig zijn
in groente en fruit

word ik nu gedwongen
te kiezen tussen
tussen een webshop
of Uw
andijvie, witte kool
aardbeien en perziken

ik heb mijn keuze
al gemaakt!

Hoor!

er zijn mensen die
overal de duivel zien

ik zie overal goden
bewapening
automatisering
het blanke ras
economische groei
dividenduitkering
populistische politiek

ze worden allemaal genoemd
heerser,
machthebber,
very important

maar
ook wel Baäl geheten

slechts één
mag 'God' genoemd
worden

zonder gestalte
alleen een
stem

hoor Israël
en gij
zult leven

De derde dag

en God zei:

*dat de aarde jong groen voortbreng
zaadgevend gewas
vruchtbomen, die naar hun aard
vruchten dragen, die zaad bevatten
en het was alzo*

en nu zie je ze overal
planten, bomen, bloemen
Oost-Indische kers en forsythia
kamperfoelie en passieflora
vergeet-me-nietje en de reusachtige
sequoiadendron giganteum
tot wel 100 meter hoog
bomen die ons voorzien van
appels, mango's en citrusvruchten
bodembedekkers en soorten graan
de eeuwig zingende naaldbossen
van Canada en Noord Europa
kurkeiken in Spanje en de
johannesbroodboom
lavendel langs een tuinpad
en korenbloemen in een akkerrand
planten op de bodem van de zee
kelpwouden wuivend
op beweging van water
zeewier op de rotsen

alles zaadzaaiend en vruchtdragend
elk met zijn unieke eigenschap

en God zag dat het goed was

Bidstond

. . voor gewas

Heer, ik bid U voor
een goede opbrengst van het land
maar ook weer niet al te goed
niet alleen de opbrengst
ook de prijzen moeten goed zijn
want U weet
de hypotheek drukt zwaar
op mijn bedrijf

. . voor arbeid

U weet Heer, dat ik gesolliciteerd heb
naar die functie van manager
en U weet ook dat wij
wel zin hebben in die
luxe camper
ik wil maar zeggen
het een kan niet
zonder het ander

. . van Agur*

rijkdom of armoede
geef ons geen van beiden
maar voed ons met het
dagelijks brood
van ons bescheiden deel

* Spreuken 30 : 8

Dogma's

we hoeven niet
gevangen te zitten
in bindende en
onbespreekbare dogma's
in fundamentalistische
overtuigingen en in
een voorgeschreven moraal

laten we het stof der eeuwen
van de aloude teksten blazen
zoals vooringenomen uitleg
en niet-Joodse aanpassingen
en opnieuw gaan lezen

dan zou het best eens
kunnen zijn
dat we een totaal
ander verhaal
over God
ontdekken